ارپالسسپ تولقندارمەن، تەرەڭمەن

ـ"بۇگىنگى جۇڭگو" جەللەس شولۇى (8)

□ شينحۇا اگەنتتىگىنىڭ تەلشىلەرى ان بەي، ژاڭ لىيين، جاڭ شينشين

"جۇڭگو رەفورما جاساۋدى، ەسىك اشۇدى ۇزدىكسىز تەرەققىدەتەدى، جۇڭگونىڭ قاقپاسى جاڭىلمايدى، اشىلعان ساين ايقارا اشىلا بەرەدى".

"سەلبەستىك ـــ جۇڭگو مەن امەريكا قۇراما شتاتتارىنىڭ بىردەن ـ ءبىر دۇرىس تاڭداۋى، تەڭ يگىلىككە كەنەلگەندە عانا، اناعۇرلىم جاقسى بولاشاقتا بەت الۋعا بولادى".

6 ـ ايدىك 2 ـ كۇنى مەملەكەتتىك كەڭەستىڭ اقپارات كەڭسەسى «جۇڭگو مەن امەريكا قۇراما شتاتتارىنىڭ ەكونوميكا ـ ساۋدا كەڭەسىندەگى جۇڭگو جاقتىڭ تۇرعىسى» اتتى اق تىستى كىتاپتى جاريالادى، مۇنداعى ماقساتـــ جۇڭگو مەن امەريكا قۇراما شتاتتارىنىڭ ەكونوميكا ـ ساۋدا كەڭەسىنىڭ نەگىزگى جاعدايىن جاپىاي تانىستىرىپ، جۇڭگونىڭ جۇڭگو مەن امەريكا قۇراما شتاتتارىنىڭ ەكونوميكا ـ ساۋدا كەڭەسى تۇرالى ساياسي تۇرعىسىن ءتۇسىندىرۇ.

وزىنە سەنۇ، اشىق، سيىسىمدىلىق، مىنە بۇل جۇڭگونىڭ دۇنيە جۇزىنە كورسەتكەن پەيىلى جانە كەلبەتى.

ارپالسسپ تولقندارمەن، تەرەڭمەن، ەكى ءجۇز جىل جاسارىما سەنەم مەن. بۇگىنگى تاڭداعى جۇڭگو وزىنە دەگەن كامىل سەنىممەن ارشىندى قادامەمەن بەلگىلەنگەن نىساناعا تارتىپ بارادى، ءبىر ميلليارد 400 ميلليونعا جۋىق جۇڭگو حالقىنىڭ جىگەرى تاسقىنداۋدا، جاعدايدىڭ قالاي دامىپ، وزگەرۋىنە قاراماستان، ءوز دەستەرىن ويداعىداي دەستەۋدەن جازباي، اناعۇرلىم كوركەم بولاشاقتى بىرگە قۇرادى.

■ بەرىك سەنىم قۇدىرەتتى كۇشتەن، زور الەۋەتتەن كەلەدى

5 ـ ايدىك 28 ـ كۇنى 2019 ـ جىلعى جۇڭگو حالقارالىق قىزمەت وتەۋ ساۋدا ـ ساتىق جينالىسى اشىلدى. 8000داي جۇڭگولىق، شەتەلدىك قۇرىلىم، 36 مىڭنان استام ساۋداگەر، سوندداي ـ اق ولاردىڭ ۇاكىلدەرى، 300دەن استام مامان ـ وقىمىستى جينالىسقا قاتىناسىپ، قىزمەت وتەۋ ساۋداسى سالاسىندا- عى وراسان زور ساۋدا ورايىن قاراستىردى؛

سول كۇنى امەريكا قۇراما شتاتتارى كورسەتكىش جاساۋ سەرىكتەستىگى (MSCD) ءوز ۇاعىندا جۇڭگونىڭ A جارناسىنا ەنگىزىلگەن فاكتورىن 5%تەن 10%كە ءوسىردى، 18 شارۋاشىلىق قۇرۋ تۇرىندەگى جارنا بەلەتىن قامتىعان جۇڭگونىڭ A 26 جارناسى MSCI جۇڭگو كورسەتكىشىنە ەنگىزىلدى؛

تاعى سول كۇنى جۇڭگو ۇكىمەتى حۇجات جاريالاپ، نازاردى مەملەكەت دارەجەلى ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۇ رايوندارىنىڭ ەسىك اشۇدا جاڭالىق اشۇنا، عىلىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۇنا، تۇزىمدە جاڭالىق اشۇنا شوعىرلاندىرىپ، رەفورما جاساۋدىڭ، ەسىك اشۇدىڭ جاڭا بيىگىن قالىپتاستىردى...

نەبارى ءبىر كۇندە بۇگىنگى جۇڭگونىڭ الەم ەكونوميكاسىنىڭ تامىرىمەن ۇندەستىگى ايگىلەنىپ، جالت قاراتارلىق ومىرشەڭ كۇشى مەن قوزعاۋشى قۇاتى جارىققا شىقتى.

سەنىم قۇدىرەتتى مەملەكەت قۇاتى مەن ورنىقتى ەكونوميكالىق، قوعامدىق جالپى جاعدايدان كەلەدى ـــ

بۇگىنگى جۇڭگو دۇنيە جۇزىندەگى ەكىنشى ۇلكەن ەكونوميكالىق تۇلعاعا ءتان قۇاتپەن دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ ارتۇىنا قوسقان جىلدىق ۇلەسى 30% شاماسىندا بولدى؛ 2018 ـ جىلى ەكونوميكا جالپى مولشەرى 90 تريللىون يۇاندىق ۇلكەن وتكەلدەن ءوتتى، 80 تريللىون يۇاننان 90 تريللىون يۇاندىق ساتىعا كوتەرىلۋگە نەبارى ءبىر جىل ۇاقىت كەتتى، ءبىر تريللىون يۇاننان 10 تريللىون يۇانعا كوتەرىلۋگە جۇڭگو 14 جىل ۇاقىت جۇمساعان بولاتىن؛

بۇگىنگى جۇڭگو جەر شارىندىعى جاساۋ كاسىبىندەگى ءبىرىنشى ءىرى ەل ساناتىمەن دۇنيە جۇزىندەگى ەڭ كەمەلدى وسى زامانعى ونەركاسىپ جۇيەسىن قۇرىپ، بۇكىل جەر شارىندىعى كاسىپ تىزبەگىنىڭ كەم بولسا بولماىتىن قۇرامداس بولىگىنە اينالدى؛ ءداستۇرلى جاساۋ كاسىبى جەدەل تۇرلەنىپ، دارەجەسىن ءوسىردى، جاساندى زەردە، 5G، جاڭا ەنەرگيالى اۋتوموبيل سياقتى جاڭا تەحنيكا، جاڭا كاسىپتەر قاۋلاپ ءوسىپ، جۇڭگو ەكونوميكاسىنىڭ قوزعاۋشى كۇشى نەعايدى؛

بۇگىنگى جۇڭگودا عىلىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۇدىڭ اۋقىمى سەرپىندى بولدى، زەرتتەۋ ـ اشۇ قىزمەتكەرلەرىنىڭ جالپى مولشەرى دۇنيە جۇزىندە ءبىرىنشى ورىندى يەلەدى، بۇكىل قوعامنىڭ زەرتتەۋ ـ اشۇعا قوسقان قارجى ۇسىنىلمى بۇكىل جەر شارىندا ەكىنشى ورىندى يەلەدى، "2018 ـ جىلعى بۇكىل جەر شارىنىڭ جاڭالىق اشۇ كورسەتكىشى"ندەگى ورنى 17 ـ ورىنعا كوتەرىلدى، تاپقىرلىق پاتەنتتىنە ءتۇسىنىش بەرۋ مولشەرى مەن ۇقىق بەرۋ مولشەرى دۇنيە جۇزىندە الدىڭعى ورىنعا شىقتى، جاڭالىق اشۇدىڭ ءبىرىنشى قوزعاۋشى رولى كورىنەكتى بولدى؛

بۇگىنگى جۇڭگودا ءبىر ميلليارد 300 ميلليوننان استام ادامدى قامتىعان بۇكىل جەر شارىندىعى ەڭ ۇلكەن قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋ تورى بار، ءبىر جىلدا 13 ميلليوننان استام ادامدى كەدەيلىكتەن ارىلتۋ كەرەمەتتەن جاراتتى؛ حالقتىڭ تۇرمىس ورەسى ۇزدىكسىز ءوستى، ورتا كىرىستى قاۋىم ۇزدىكسىز كەڭەيدى؛ وقۋ جاسىنا دەيىنگى تاربيەدەن، ءبىلىم الۋدان، ەڭبەكاقدان، ەمدەلۋدەن، قارتتار كۇتىمدەلۋدەن، تۇرعىن ۇيدەن، زارۋلەردى كومەكتەن يگىلىكتەندىرۋ سىندى حالىق تۇرمىسى تاراۋىن جازدى...

سەنىم اناعۇرلىم اقاۋسىز مەملەكەتتىڭ جونگە سالۋ جۇيەسى مەن اناعۇرلىم كەمەلدى ماكرولىق رەتتەۋ ـ مەڭگەرۋ قابىلەتىنەن كەلەدى ـــ

جۇڭگو مەن امەريكا قۇراما شتاتتارىنىڭ ەكونوميكا ـ ساۋدا قاجالىسىنىڭ كەدەرگىسىنە سايكەس، جۇمىسقا ورنالاستىرۋدى ورنىقتىرۋ، فينانستى ورنىقتىرۋ، سىرتقى ساۋدانى ورنىقتىرۋ، شەتەل قارجىسىن ورنىقتىرۋ، قارجى قوسۋدى ورنىقتىرۋ، مەجەنى ورنىقتىرۋدىڭ ءبىرسىپىرا ناقتى شارالارىن شىعارىپ، ماكرولىق ساياسات كەرى پەرىودىن رەتتەۋگە كۇش سالىپ، داموۋ اۋقىمىن ورنىقتىرىپ، ارتۇ ءورىسىن كەڭەيتتى؛

جاپىاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعام ورناتۋدىڭ شەشۋشى جەڭىسىنە قول جەتكىزۋدىڭ شەشۋشى مەزگىلىنە سايكەس، ەلەۋلى حاۋىپ ـ قاتەرلەردەن ساقتانۋ جانە ونى جويۋ، كەدەيلىكتەن دالەمە ـ ءدال ارىلتۋ، لاستانۋدان ساقتانۋ جانە ونى جونگە سالۋ سىندى ءۇش ۇلكەن قامال الۋ شايقاسىن ورنىقتى، تىڭعىلىقتى جۇرگىزىپ، ورتا، ۇزاق مەزگىلدىك داموۋ ءۇشىن قامال بۇزىپ، اسۇدى الدى، جول اشتى.

جوعارى ساپالى داموۋ ساپارىندىعى قىرۋار قايشىلىقتار مەن سىن ـ سايىستارعا سايكەس، قامداۋ جاعىندىعى قۇرىلىمدىق رەفورمانى تەرەڭدەتۋگە كۇش سالىنىپ، جاڭاشا قالا ـ قالاشىقتاندىرۋ مەن اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋ ۇندەستىك تاۋىپ، ماڭىزدى وڭىرلەر ستراتەگيالىق بىرتىندەپ ورىستەلىپ، تۇتىنۋ ەكونوميكالىق ارتۇعا دەم بەرەتىن ءبىرىنشى قوزعاۋشى كۇشكە اينالدى، جۇڭگو بازارىنىڭ باۋراۋ قۇاتى دۇنيە ءجۇزىنىڭ نازارىن اۋدارىپ، داموۋ ءورىسى اناعۇرلىم كەڭەيدى...

داۋىل مەن تولقىن ۇزدىكسىز ۇدەسە دە جۇڭگو ءالى دە دۇنيە جۇزىندەگى داموۋ ەڭ جاقسى، الۋەتتى ەڭ زور، سەرپىمدىلىگى ەڭ جەتكىلىكتى مەملەكەتتەردىڭ ءبىرى. "جۇڭگولىقتاردىڭ وزىندىك داموۋ ۇلگىسىنە دەگەن سەنىمى اناعۇرلىم ارتا ءتۇستى". تايۋاندا امەريكا قۇراما شتاتتارىنىڭ «ۋاڭ ـ ستريت گازەتى» وسىلاي دەپ جازدى.

■ تولىق سەنىم ورايدىڭ ساتىنەن، ءداۋىردىڭ اۋقىمنان كەلەدى

دۇنيە ءجۇزى جۇڭگونىڭ جوعارى جىلدامدىقتى پويەزىنىڭ جىلدامدىعىنا تاعى دا نازار اۋدارادى.

5 ـ ايدىك 23 ـ كۇنى ساعاتتىق جىلدامدىعى 600 كيلومەتر كەلەتىن جوعارى جىلدامدىقتى ماگنيتتى قالقىمالى سىناق ۇلگى پويەزى چيڭداۋدا ءوندىرىلىپ، اۋياتسيا مەن جوعارى جىلدامدىقتاعى پويەز ارقىلى جولاۋشى تاسىمالداۋدىڭ ارسىندەگى ساپار جىلدامدىعىنىڭ بوستىعىن تولتىردى. ەكونوميكالىق، قوعامدىق داموۋدىڭ كۇشتى سۇرانىسىنا سايكەسپ، ەڭگىزۋدەن، قابىلداۋدان، سىڭىرۋدەن تارتىپ، دەربەس جاڭالىق اشۇعا، دەربەس ءبىلىم مەنشىك ۇقىعىنا دەيىن، جۇڭگو الەمدەگى جوعارى جىلدامدىقتى پويەز تەحنيكاسىنىڭ قارىشتاي داموۋىنىڭ "داۋىرلىك ورايى"ن ءساتتى يگەرىپ، جوعارى جىلدامدىقتاعى پويەزدى جۇڭگو وندىرگەن ادەمى تانىستىرعا اينالدىردى.

بۇل بۇگىنگى جۇڭگونىڭ ۋاقىت پەن اۋقىمدى دۇرىس يگەرىپ، داموۋدىڭ ىرىقتىلىعىنا يە بولعاندىعىنىڭ جاندى كارتىناسى.

سەنىم جۇڭگونىڭ داموۋىنىڭ ءالى دە ماڭىزدى ەكەنىنە كەنەلتىن مۇددە ورتاق تۇلعا قالىپتاسىپ ءۇزىلمەگەندىگىنەن كەلەدى.

زات ءوندىرۋ مولشەرى 575 مىڭ داناعا، ارتۇ قارقىنى 65.7%كە جەتتى. قۇبىلمالى الەم بازارىندا "بۇعاناسى قاتا قويماعان" جاڭاشىل كاسىپورىن سايىستاردان تايسالماي، بازاردىڭ جاقسى باعاسىنا يە بولدى.

"تاجىريەحانادان باستاپ بىستەپ، قارجىنى شوعىرلاندىرىپ، زەيىن سالا زەرتتەپ اشتىق"، ـ دەدى جيمي عىلىم ـ تەحنيكاسىنىڭ باسالقاسى جۇڭ بو. الدىمەن 1080p ەرەكشە انىق زەردەلى پروەكتسيانى، 120 ديۇمدىق 4K قوس رەڭدى لازەر نۇرلى تەلەۋيزوردى بازارعا سالدى، AI ەكرانسىز تاجىريەحانا قۇردى، اشىق جاسامپاز ەكولوگيا ورناتتى، جيمي عىلىم ـ تەحنيكاسى قاجەتتى قاناعاتتانعان وتباسى تەلەۋيزيا، رادیو سالاسىندا قات ـ قابات قورشاۋدى تالقاندادى، الارماندارى الەمدەگى 100 نەشە مەملەكەت پەن رايوندى شارپىدى.

قاتەردەن ورايى قاراسترىپ، قاتەردى ورايعا اينالدىردى. كىشكەنەسى ءبىر كاسىپورىننان تارتىپ، ۇلكەنى ءبىر مەملەكەتكە دەيىن ءبارى وسىلاي.

بۇگىنگى دۇنيە ءجۇزى 100 جىلدا كەزىكپەيتىن ۇلكەن وزگەرىسكە ءدوپ كەلدى، ءتۇرلى حاۋىپ ـ قاتەر قاباتتاسىپ، دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ ورنىقتى ارتۇىنا شابۋىلعا ءۇتتى.

40 جىل جوعارى جىلدامدىقپەن قارىشتاعان بۇگىنگى جۇڭگونىڭ داموۋى شەشۋشى سەكىرۋدىڭ تاريحي وتكەلىنە ءدوپ كەلدى: حالقتىڭ پايداسى باسەڭدەدى، ءتۇزىم پايداسى، تەحنيكا پايداسى اشۇدى كۇتپەي تۇر؛ قوعامدىق ءوندىرىس قابىلەتى بارىنشا جوعارىلادى، ءوندىرىس قۇاتى قاجەتتەن اسىپ قالدى، ءونىمدى قامداۋدىڭ جەتىسپەۋشىلىگى ساين كورىنەكتىلەندى؛ حالىق زاتتىق مادەنيەت تۇرمىسىنا اناعۇرلىم جوعارى تالاپ قويۋمەن قاتار، دەموكراتيا، زاڭمەن جونگە سالۋ، ادىلدىك، تۇراقشىلدىق، حاۋىپسىزدىك، قورشاعان ورتا سياقتى جاقتاردىڭ تالابى دا كۇننەن ـ كۇنگە ارتتى...

"جاڭا ورايى استە اسپاننان تۇسكەن مايشەلپەك تە، ىڭعايعا جۇگىرەتىن ورايى دا ەمەس، قايتا قاسقايا قارسى ۇمتىلاتىن، تايسالماي العا تارتاتىن ورايى"، ـ دەدى ورتالىق ساياسي ـ ەكونوميكا كوميتەتى كەڭەسىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۋشىسى حان ۇىنشيۋ.

ەكونوميكالىق قۇرىلىمدى ساپالىلاندىرۋدى، جاقسارتۋدى جەدەلدەتۋدىڭ جاڭا ورايىن يگەردى، عىلىم ـ تەحنيكادا جاڭالىق اشۇ قابىلەتىن ءوسىرۋدىڭ جاڭا ورايىن يگەردى، رەفورما جاساۋدى، ەسىك اشۇدى ىلگەرىلەتۋدى تەرەڭدەتۋدىڭ جاڭا ورايىن يگەردى، جاسىل داموۋدى جەدەلدەتۋدىڭ جاڭا ورايىن يگەردى، الەمدى جونگە سالۋ جۇيەسىن وزگەرتۋگە ات سالىسۋدىڭ جاڭا ورايىن يگەردى...

بۇگىنگى جۇڭگو قيىندىقتاردان تايسالماي، جاپالى، ناقتى دەستەۋ بارىسىندا ورايى جاراتتى، ورايدى يگەرۋ بارىسىندا جاڭا تاريحتى جازدى...

سەنىم ءداۋىر اعىمىنا سايكەسپ، تاريحي جالپى جاعدايدى يگەرەتىن بايقاي ءبىلۋ قابىلەتى مەن ارەكەت قابىلەتىنەن كەلدى

5 ـ ايدىك باس شەنىنە دەيىن 2 ـ كەزەكتى جۇڭگو حالقارالىق ىمپورت كورمەسىنىڭ كاسپوريندار كورمەسى دۇنيە جۇزىندەگى 500 ەگەي كاسپورىن مەن باستاماشى كاسپورىن ارسىنان 250 نەشەسىن ات سالىسۋعا باۋرادى، بۇل بىلتىرعى سايكەس مەزگىلدەگى قارقىننان بارىنشا تەز بولدى، كەيبىر كورمە رايوننان "ءبىر ورىنعا دا يە بولۋ مۇڭ بولدى".

"بىيل ءبىز تاعى ەڭ وزىق ونىمدەرىمىزدى جۇڭگوعا اكەلىپ، اۋياتسيا، ەمدەۋ، ەنەرگيا، تۇنىندايتىن ەنەرگيا سياقتى سالالاردىڭ جاڭا تەحنيكالارىمىزدى كورسەتەمىز، سونىمەن قاتار ماتەريال ساۋداگەرلەرىمىز سياقتى سەلبەستىك سەرىكتەرىمىزدىڭ ىمپورت كورمەسىنە كەلىپ قاتىناسۋىن ىلگەرىلەتەمىز"، ـ دەدى تۇڭيۋك ەلەكتر (جۇڭگو) شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ۇكىمەت دەستەرى جانە ساياسات بويىنشا ورىنباسار ەڭگەرۋشىسى چىن رۇڭشىڭ.

دۇنيە ءجۇزىنىڭ كوپ ۇيەكتەنۋىن، ەكونوميكانىڭ جاھاندانۋىن، قوعامنىڭ ىنىقورماتسيالانۋىن، مادەنيەتتىڭ كوپ تۇرلىلەنۋىن ىشكەرىلەي دامىتىپ، بەينەت پەن زەينەتتى ءبىر كورەتىن تاعدىرلاس ورتاق تۇلعا، سەلبەستىك جاساسپ، تەڭ ىگىلىككە كەنەلەتىن مۇددە ورتاق تۇلعا قالىپتاسۋىن ءىزدەۋ ءارى تىرۋ ەل تىلەگى، ءداۋىر بەتالىسى.

بازارعا كىرۋگە رۇقسات ەتۋدى بارىنشا كەڭەيتىپ، ءبىلىم مەنشىك ۇقىعىن قورعاۋدى كۇشەيتىپ، ەركىن ساۋدا سىناق رايونىن كەڭەيتىپ، شەتەل ساۋداگەرلەرى قارجى قوسۋىنىڭ ۇنامسىز تىزىمدەگىن تەڭشامدادى... جۇڭگو ورايى جەر شارىندىعى اناعۇرلىم كوپ تەڭ يگىلىكتەنۋشىنى باۋرادى.

بىيل 1 ـ ايدان 4 ـ ايعا دەيىن، جۇڭگونىڭ ءىس جۇزىندە شەتەل قارجىسىنان پايدالانۋى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 6.4% ارتتى، مۇنداعى جاساۋ كاسىبىنىڭ ءىس جۇزىندە شەتەل قارجىسىنان پايدالانۋى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 11.4% ارتتى؛ جاڭادان قۇرىلعان شەتەلدىك ساۋداگەرلەر قارجى قوساتىن كاسپوريندار 13 مىڭنان استى؛ سىرتقى ساۋدانىڭ ىمپورت ـ ەكسپورتى سايكەس مەزگىلدەگىدەن 4.3% ارتتى.

امەريكا قۇراما شتاتتارى سىمدى تەلەۋيزيا اقپارات سايتىنىڭ 5 ـ ايدىك 27 ـ كۇنگى حابارى جۇڭگونى بىلاي دەپ سۋرەتتەدى: "بۇل وقۋ ـ اعارتۋ، حالقارالىق ساۋدا، نەگىزدىك قۇرىلعىلارعا قارجى قوسۋ جانە تەحنيكانى جاڭالاۋ ارقىلى حالقىنىڭ تۇرمىس ورەسىن قۇلشىنا جوعارىلاتاتىن ەمەلەكەت"، "جۇڭگومەن سەلبەستىك جاساسۋدان ءبىزدىڭ تۇسىرەتىن پايدامىز الدەقايدا كوپ".

حالقتىڭ تاماشا تۇرمىسقا دەگەن تالپىنىسىنا سايكەسپ، ەسىك اشۇ بارىسىندا دۇنيە جۇزىمەن تاماشا ىقپالداستىق جاساپ، بىرگە گۇلدەنىپ ـ كوركەيدى، بۇگىنگى جۇڭگو تاريحتىڭ العا باسۋدىنىڭ لوگيكاسىندا العا ىلگەرىلەدى، ءداۋىر داموۋىنىڭ اعىمىندا دامىدى، ارىنى بوگەۋ بەرمەيدى.

■ مىزعىماس سەنىم 100 ميلليوندا- عان حالقتىڭ كۇرەسى مەن جاسامپازدىعىنان كەلەدى

امەريكا قۇراما شتاتتارىنىڭ ىمپورت ساۋداگەرلەرىمەن سەلبەستىك جاساپ، ۇستەمە قۇنى اناعۇرلىم جوعارى ونىمدەر اشىپ، 25%تىك كەدەن باجىسىن ۇستەمەلەپ سالۋدىڭ ىقپالىنا دولايلاستىردى؛ تەبىندى ارتتىرىپ، جاپونيا، ءۇندىستان، ەۋروپا، سوندداي ـ اق لاتىن امەريكاسى بازارىن اشتىق... جىجياڭداعى ءبىر ەكسپورت سەرىكتەستىگىنىڭ جاۋاپتىسى تىلشىگە بىلاي دەدى: امەريكا قۇراما شتاتتارى جاقتىڭ جاڭا كەزەكتى كەدەن باجىسىن ۇستەمەلەپ الۋنان كەيىن، باسەكە باسىمدىعى از ونىمدەر بازاردان ايرىلۋى مۇمكىن. كاسپورىندار بار كۇشىن جۇمىلدىرىپ، باسەكەلىك قابىلەتى كۇشتى ونىمدەردى جوعارىلاتۋدا، داموۋدى استە توقىراتپايمىز.

كاسپورىنشىلار ەسەپتى تاپتەشتەپ سوعىپ، ۇكىمەت ءادىس ـ امال ويلاستىرىپ، مەملەكەت سىرتىندىعى سەلبەسۋشى سەرىكتەر اقىل كورسەتىپ، وزىندىك قۇندى قۇلشىنا تومەندەتىپ، ونىمدەردىڭ باسەكەلىك قابىلەتىن جوعارىلاتىپ، كوپ نەگىزدى بازار اشتى، بۇل ءتىلشىنىڭ جۇىق مەزگىلدە شعىس بولىگىنەگى ءىرى ولكە ـــ جىجياڭدا تەكسەرىپ ـ زەرتتەۋ بارىسىندا ۇعىسقان جاعدايلارى.

قايىسپاس قايسارلىق، مىعىم سەنىم، بۇل ميلليوندىعان كاسپورىنشىلاردىڭ بازار ەكونوميكاسى بارىسىندا كۇرەس رۋحى، ونان دا ماڭىزدىسى، 100 ميلليوندىعان جۇڭگو حالقىنىڭ تاماشا تۇرمىسقا قايراتانا تالپىنعاندىعىنىڭ كارتىناسى.

مىنە بۇل جۇڭگو سەنىمنىڭ مىعىم نەگىزى، سارقىلماس قوزعاۋشى كۇشى.

مىنە بۇل بۇگىنگى جۇڭگو ـــ

مىنە سىفرلاسقان ادامسىز زاۋودتا قۇلتەمىر ارقىلى قۇلتەمىر جاساۋ جۇرىلۋدە؛ جاساندى زەردە تانىمدىق توڭكەرىستى باستادى؛ جوعارى جىلدامدىقتاعى پويەز، ۇشقىشسىز ۇشاق دۇنيە ءجۇزىنىڭ الدىنا ءوتتى... جاساۋداعى ءىرى ەل اسقاق بوي كوتەرۋدە.

مىنە بۇل بۇگىنگى جۇڭگو ـــ

ساياحات، مادەنيەت، دەنە تاربيە سياقتى دارەجەسىن جوعارىلاتۋ تۇرىندەگى تۇتىنۋ شالقىعىنا ساتۋشىسىز ەرەن بازار، بەت الپەت ارقىلى اقشا تولەۋ، جەلدەگى جانە جەلدەن تىسقارىلىق ءبىر تۇلعالانعان دۇكەن، جاڭا تۇردەگى بولشەك ساتۋ ۇزدىكسىز جاڭا بەتتەر اشۇدا؛ اۋىل ـ قىستاق ەلەكترونداق ساۋداگەرلەرى تۇس ـ تۇستا جامىرادى... ءبىر ميلليارد 400 ميلليونعا جۇىق جان سانىنىڭ ۇزدىكسىز دارەجەسىن جوعارىلاتقان، تاماشا تۇرمىسقا دەگەن تالپىنىسى، تۇتىنۋ ءىرى بازارى تۇتاس جەر شارىنىڭ نازارىن بۇردى.

مىنە بۇل بۇگىنگى جۇڭگو ـــ

100 ميلليوننان اسقان بازار تۇلعاسى، 900 ميلليون ەڭبەككۇش، 100 ميلليونمەن ەسەپتەلەتىن الۋان ءتۇرلى كاسىپتىك ـ تەحنيكالىق ادامدار مەن شەبەر ەڭبەككۇشتەر، دارىندىلار قىمباتتى بايلىققا اينالدى، جاڭالىق اشۇ، شارۋاشىلىق قۇرۋ ءداۋىردىڭ داڭقتى ءىسى بولدى، كەيبىر سالالاردا عىلىم ـ تەحنيكالىق ورە بىلەمە ەرۋدەن قاتارلاسا جۇگىرۋگە، باستاپ جۇگىرۋگە ءوتىپ، ەجەلگى ورىكەنيەتتى ەل جاڭالىق اشۇداعى قۇدىرەتتى ەلگە قاراي ىلگەرىلەۋدە.

مىنە بۇل بۇگىنگى جۇڭگو، قيىنشىلىق پەن سىن ـ سىناقتارعا بەتپە ـ بەت كەلەتىن قايسارلىق پەن باتىلدىققا دا يە، ءتىپتى، جوعارى ساپالى داموۋعا ۇمتىلاتىن سەنىم مەن قوزعاۋشى كۇشكە دە يە.

بۇل سەنىم مىزعىماس بەتالىستىڭ جەتەكتەۋدىنەن، جول تاڭداۋدان كەلدى، رەفورمانى تەرەڭدەتۋگە، ەسىك اشۇدى كەڭەيتۋگە تاباندى بولاتىن باتىلدىقپەن بەكىمنەن كەلدى.

5 ـ ايدىك 29 ـ كۇنى اشىلعان ورتالقتىڭ رەفورمانى جاپىاي تەرەڭدەتۋ كومىتەتىنىڭ 8 ـ رەتكى ماجلىسىندە ماكرولىق رەتتەۋ ـ مەڭگەرۋدە جاڭالىق اشۇ جانە ونى كەمەلدەندىرۋ، كينو ـ تەلەۋيزيا كاسىبىنە جان ـ جاقتى رەفورما جۇرگىزۋدى تەرەڭدەتۋ، جاڭالىق اشۇ قابىلەتىن ارتتىرىپ، ەسىك اشۇ، سەلبەستىك جاساۋ سياقتى 10 جاقتاعى رەفورما پىكىرلەرى قارالىپ بەكىتىلدى.

ءىرى دەستەرگە كەزىككەن سايىن بايىپتى بولدى. سىرتقى جاقتا تۇراقسىز، ورنىقسىز فاكتورلار كوبەيگەن، رەفورما جاساۋ، ەسىك اشۇ جاڭا احۋالدارعا، جاڭا ماسەلەلەرگە ءدوپ كەلگەن جاعدايدا، پارتيا ورتالىق كومىتەتى ستراتەگيالىق تۇراقتىلىقتان جازباي، ەلەۋلى قايشىلىقتار مەن كورىنەكتى ماسەلەلەردىڭ الدىن الۋدا جانە ونى جويۋدا ۇزدىكسىز ناقتى ءادىس ـ امالدار شىعارىپ، تەڭگەۋ ىرىندى تاسىلدەر كورسەتىپ، رەفورمانىڭ ەكونوميكا مەن قوعامنىڭ داموۋ كەلەلى جاعدايىنا اناعۇرلىم قىزمەت وتەۋىن ىلگەرىلەتتى.

بازارعا كىرۋگە رۇقسات ەتۋدەگى قامال ـ كەدەرگىلەردى ەڭ جوعارى شەكتە جويىپ، ميكرو تۇلعالاردىڭ ومىرشەڭدىك كۇشىن ارتتىرىپ، مەملەكەت قارجىلاندىرعان كاسىپورىندار، قازىنا ـ سالىق فينانىس، جەر ءتۇزىمى سياقتى ماڭىزدى سالالاردا- عى جانە شەشۋشى بۇىندارداعى رەفورمانى تەزدەتتى... رەفورمانى تەرەڭدەتۋ ارقىلى العا باسۋ بارىسىنداعى كەدەرگىلەردى جويدى، ءبىرسىپىرا شارالار جۇڭگونىڭ داموۋداعى قوزعاۋشى قۇاتىن انا- عۇرلىم نعايتتى.

بۇل سەنىم حالقتى وزەك ەتكەن قۇن بەتالىستان كەلدى، حالقتىڭ قاجەتىن ۇزدىكسىز قاناعاتتاندىرىپ، حالقتىڭ ومىرشەڭدىك كۇشىن قاۋلاتتى.

جەكەلەر تابىس سالىعى رەفورماسىن تىياناقتاندىرۋ، جاڭالىق اشۇعا، شارۋاشىلىق قۇرۋعا جىگەرلەندىرۋ، ەكولوگيالىق جونگە سالۋدى كۇشەيتۋ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدى ىلگەرىلەتۋ، نەگىزگى الۋەمەتتىك قىزمەت وتەۋ قامداۋىن ساپالاندىرۋ... حالىق كوڭىل بولەتىن ماسەلەلەر اناعۇرلىم جاقسى شەشىلۋدە.

ەڭبەكشىلدىك كوكتەم ءوتىپ كۇز جەتكەندە مول ونىمگە كەنەلتەدى. جاڭا جۇڭگو قۇرىلعان 70 جىلدان، اسىرەسە، رەفورما جاسالعان، ەسىك اشىلعان 40 نەشە جىلدان بەرى، جۇڭگو حالقى قاجىرلەمىنەن كۇرەس جۇرگىزىپ، قايسىپاي سايىسىپ، مەملەكەتتە جويقىن وزگەرىستەر تۇىلۋىن ىلگەرىلەتتى. جۇڭگو ەكونوميكاسى "كۇيرەدى ءپاتۋاسى"، "قاتتى قونۇ"، "جىلدامدىعىن جوعالتتى ءپاتۋاسى" سياقتى سىرتقى جاقتىڭ سان الۋان شۇبىلىندا حالقىنىڭ تۇرمىسى جەتكىلىكسىزدىكتەن بارادامدىققا، كەدەيلىكتەن دوڭگەلەك داۋلەتكە بەت الىپ، جۇڭگوۋلىقتىڭ ۇلىنىڭ گۇلدەنۋىنىڭ تاماشا پاراقتارىن جازدى.

تاريح كەلەشەككە ايتىپ باراتىن بولادى. 9 ميلليون 600 مىڭ شارشى كيلومەتر كەڭ ـ بايتاق توپىراقتا جۇڭگولىقتار ۇلتىنىڭ ۇزاق كۇرەسىمەن قوردالانعان مادەنيەت ءنارىن قابىلداعان، ءبىر ميلليارد 400 ميلليون جۇڭگو حالقىنىڭ جويقىن كۇشىن توعىستىرعان بۇگىنگى جۇڭگو جاڭا ءداۋىردىڭ ۇزاق جورىعىندا، بۇرىن ـ سوڭدى بولماعان قايراتپەن العا باسقان بەت ـ بەينەمەن بوران ـ شاشىننان تايسالماي، ايبىنمەن ىلگەرىلەۋدە.

(جازۋعا قاتىناسقاندار: **شاڭ ييىك، جوۋ رۇي، يۇي شيانحۇڭ**)

(شينحۇا اگەنتتىگىنىڭ 6 ـ ايدىك 2 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى)